

Kabala Lasteaia-Põhikooli põhikooli õppekava

Kehtestatud Kabala Lasteaia-Põhikooli direktori käskkirjaga nr 1-3/69 31.08.2015

Sisukord

§ 1. Kooliõppekava koostamise alused.....	2
§ 2. Põhihariduse alusväärtused.....	2
§ 3. Põhikooli sihiseade.....	3
§ 4. Pädevused.....	3
§ 5. Õppimise käsitlus.....	5
§ 6. Õppekeskkond.....	6
§ 7. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused I kooliastmes.....	7
§ 8. I kooliastmes taotletavad pädevused.....	7
§ 9. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused II kooliastmes.....	8
§ 10. II kooliastmes taotletavad pädevused.....	8
§ 11. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused III kooliastmes.....	9
§ 12. III kooliastmes taotletavad pädevused.....	9
§ 13. Läbivad teemad, nende käsitlemise põhimõtted.....	10
§ 14. Õppe ja kasvatuse korralduse alused	11
§ 15. 8. klassi üleminekuksam.....	12
§ 16. Õppeaineid lõimiva loovtöö korraldamise põhimõtted ning temaatilised rõhuasetused.....	13
§ 16.1 Loovtöö läbiviimine.....	13
§ 17. Ülekooliliste, koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted.....	14
§ 18. Hindamine	14
§ 18.1 Õpilaste hindamise alused	15
§ 18.2 Hindamise eesmärk	15
§ 18.3 Hindamisest teavitamine	15
§ 18.4 Teadmiste ja oskuste hindamine	15
§ 18.5 Kokkuvõttev hindamine.....	17
§ 18.6 Käitumise ja hoolsuse hindamine	18
§ 18.7 Sõnaline hindamine I klassis.....	19
§ 18.8 Hinde ja hinnangu vaidlustamine	20
§ 18.9 Õpilase täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmise ning järgmisse klassi üleviimine	20
§ 18.10 Põhikooli lõpetamine	21
§ 19. Karjääriteenuste korraldus	21

§ 20. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted.....	22
§ 21. Õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise korraldus.....	22
§ 22. Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppe korraldamise põhimõtted.....	23
§ 23. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord.....	25
Lisad.....	25

§ 1. Kooliõppekava koostamise alused

(1) Kabala Lasteaia-Põhikooli põhikooli õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument.

(2) Põhikooli õppekava alusdokument on Põhikooli riiklik õppekava ja koolikollektiivi kokkulepe kooli õppesuundade ja eripära kohta, arvestades piirkondlikke vajadusi, lastevanemate ja õpilaste soove ning vaimseid ja materiaalseid ressursse.

(3) Kooli õppekava on koostatud ja arendatakse koostöös: õpilane – õpetaja; õpetaja – õpetaja; õpetaja – juhtkond – kooli hoolekogu; kool – lastevanemad; kool – kooli pidaja – teised organisatsioonid.

§ 2. Põhihariduse alusväärtused

(1) Põhihariduses toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlbelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut. Kool loob tingimused õpilaste erisuguste võimete tasakaalustatud arenguks ja eneseteostuseks ning teaduspõhise maailmapildi kujunemiseks.

(2) Kool kujundab väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoimimise aluseks.

(3) Alusväärtustena tähtsustatakse üldnimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväarikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus).

(4) Uue põlvkonna sotsialiseerumine rajaneb eesti kultuuri traditsioonide, Euroopa ühisväärtuste ning maailma kultuuri ja teaduse põhisaavutuste omaksvõtul. Tugeva põhiharidusega inimesed suudavad ühiskonnaga integreeruda ning aitavad kaasa Eesti ühiskonna jätkusuutlikule sotsiaalsele, kultuurilisele, majanduslikule ja ökoloogilisele arengule.

(5) Kabala Lasteaia-Põhikooli alusväärtused on:

Hoolimine– see on üldnimlike kõlbeliste väärtuste–tõekspidamiste (ausus, hoolivus, õiglus, lugupidamine enda ja teiste vastu, usaldus ja koostöö jt.) omamine; aupaklik suhtumine oma rahva keelde, kultuuri, ajalukku; oma riigi austamine; vabaduse, õigluse, solidaarsuse, demokraatia tunnustamine; erisuste sallimine; vastutustunde omamine; käitumine vastavalt headele tavadele.

Tegevused

- ♦ õpilasomavalitsuse töö;
- ♦ teatrikülastused ja arutelud;
- ♦ klassijuhatajatundide temaatika;
- ♦ kõlbeliste hoiakute ja väärtuste pidev kujundamine;

- ♦ koolipere ühised ettevõtmised;
- ♦ „Kiusamisest vabaks!“ meetodika rakendamine;
- ♦ viisakuse tähtsustamine.

Keskkonnahoid– see on loodust ja ümbrust säästev käitumine; vastutustundlik suhtumine elukeskkonda, laste kaudu ka vanemate kaasamine.

Tegevused:

- ♦ õuesõppe rakendamine;
- ♦ õppekäigud ja –matkad;
- ♦ õpitegevus looduskeskustes;
- ♦ viktoriinid ja –konkursid;
- ♦ uurimusõpe;
- ♦ taaskasutustegevused (vanapaber jm.);
- ♦ energiasäästlik tegevus;
- ♦ erinevad uurimisprojektid.

§ 3. Põhikooli sihiseade

(1) Põhikoolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgeteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.

(2) Põhikoolis on õpetuse ja kasvatus põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.

(3) Kooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õpikeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.

(4) Kool kindlustab põhiliste väärtushoiakute kujunemise. Õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. Põhikoolis luuakse alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes on eneseteadlik ning suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.

(5) Põhikool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Põhikooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.

(6) Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.

(7) Eesti kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse põhikooli õpetuses ning kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.

§ 4. Pädevused

(1) Kooli õppekava tähenduses on pädevus teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida.

(2) Kooli õppekavas eristatakse üldpädevusi, valdkonnapädevusi ja kooliastmetes taotletavaid pädevusi.

(3) Üldpädevused on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused, mis on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses. Üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad omavahelises koostöös ning kooli ja kodu koostöös.

(4) Õpilastes kujundatavad üldpädevused on:

- 1) kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid;
- 2) sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvaste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates olukordades; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;
- 3) enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme;
- 4) õpipädevus – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitud erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpitudga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;
- 5) suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;
- 6) matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõendusjuhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;
- 7) ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärged, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske;
- 8) digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnast nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide

loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

(5) Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad ka teiste ainevaldkondade õppeained ning tunni- ja kooliväline tegevus.

(6) Ainekavades esitatakse nii kooliastmete õpitulemused kui ka õpitulemused õppeteemade läbimisel või osaoskuseti. Õpitulemused toetavad valdkonnapädevuste kujunemist. Väärtushoiakuid väljendavaid õpitulemusi numbriliselt ei hinnata, vaid antakse nende saavutatuse kohta õpilasele sõnalist tagasisidet.

(7) Õpetaja töökava koostamise ja selle elluviimise kaudu loob õpetaja tingimused Kabala Lasteaia-Põhikooli õppekavas määratletud pädevuste elluviimiseks.

§ 5. Õppimise käsitlus

(1) Kooli õppekavas käsitatakse õppimist väljundipõhiselt, rõhutades muutusi õpilase või õpilaste rühma käitumisvõimes. Konkreetsemalt tähendab see selliste teadmiste, oskuste, vilumuste, väärtushoiakute ja -hinnangute omandamist, mis on vajalikud igapäevaelus toimetulekuks. Õppimise psühholoogiliseks aluseks on kogemus, mille õpilane omandab vastastikusel toimes füüsilise, vaimse ja sotsiaalse keskkonnaga. Kogemusi omandades muutub õpilase käitumine eesmärgipärasemaks. Õppekeskkond kindlustatakse koolis õppekava alusel toimuva süstemaatilise ja sihipärase õppe- ja kasvatustegevusega ning õppekeskkonnaks on ka kodu ja laiemas elukeskkonnas toimivad mõjutused. Õpilane on õppeprotsessis aktiivne osaleja, kes võtab võimete kohaselt osa oma õppimise eesmärgistamisest, õpib iseseisvalt ja koos kaaslastega, õpib oma kaaslasti ja ennast hindama ning oma õppimist analüüsima ja juhtima. Uute teadmiste omandamisel tugineb õpilane varasematele ning konstrueerib uue teabe põhjal enda teadmised. Omandatud teadmisi rakendatakse uutes olukordades, probleemide lahendamisel, valikute tegemisel, väidete õigsuse üle arutledes, oma seisukohti argumenteerides ning edasiste õpingute käigus. Õppimine on elukestev protsess, milleks vajalikud oskused ja tööharjumused kujunevad põhihariduse omandamise käigus.

(2) Kooli õppekavas mõistetakse õpetamist kui õppekeskkonna ja õppetegevuse organiseerimist viisil, mis seab õpilase tema arengule vastavate, kuid pingutust nõudvate ülesannete ette, mille kaudu tal on võimalik omandada kavandatud õpitulemused.

(3) Kooli õppekavas mõistetakse kasvatust kui õpilase suhete kujundamist teda ümbritseva maailmaga. Edukas väärtuskasvatus eeldab kogu koolipere, õpilase ja perekonna vastastikust usaldust ning koostööd. Hoiakute kujundamise võtmeisik on õpetaja, kelle ülesanne on pakkuda isiklikku eeskujut, toetada õpilaste loomupärast soovi enda identiteedis selgusele jõuda ning pakkuda sobiva arengukeskkonna kaudu tuge erinevates rühmades ja kogukondades ning kogu ühiskonnas aktsepteeritavate käitumisharjumuste väljaarenemiseks.

(4) Õpet kavandades ja ellu viies:

- 1) arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, terviseseisundit, huvi ja kogemusi;
- 2) arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks;

- 3) võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;
- 4) kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras; tehakse uurimistööd ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;
- 5) luuakse võimalusi õppimiseks ja toime tulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane-õpetaja, õpilane-õpilane);
- 6) kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid (sealhulgas suulisi ja kirjalikke tekste, audio- ja visuaalseid õppevahendeid, aktiivõppemeetodeid, õppekäike, õues- ja muuseumiõpet jms);
- 7) kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid;
- 8) kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutusastemega õppida, arvestades sealjuures igäühe individuaalsust.

(5) Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõimingu toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandab põhikool kooli õppekava arenduse ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus.

(6) Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldab põhikool õpet ja kujundab õppekeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülel käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku.

§ 6. Õppekeskkond

(1) Õppekeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õppekeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab põhihariduse alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.

(2) Põhikool korraldab õppe, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist. Õppekoormus vastab õpilase jõuvarudele.

(3) Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

- 1) osaleb kogu koolipere;
- 2) luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatusega seotud osaliste vahel;
- 3) koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdselt, austades nende eneseväärikust ning isikupära;
- 4) jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
- 5) märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;
- 6) välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;
- 7) ollakse avatud vabale aramusvahetusele, sealhulgas kriitikale;
- 8) luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega;
- 9) luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
- 10) luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;
- 11) korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina,

mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;

12) korraldatakse koolielu lähtudes rahvusliku, rassilise, soolise ja muudel alustel võrdse kohtlemise põhimõtetest ning soolise võrdõiguslikkuse eesmärkidest.

(4) Füüsilist keskkonda kujundades jälgib põhikool, et:

1) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;

2) õppes on võimalused kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada kooliraamatukogu;

3) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;

4) ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;

5) kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid;

6) on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.

(5) Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes) ning virtuaalsetes keskkondades.

§ 7. Õppe ja kasvatuselõhuasetused I kooliastmes

(1) Esimeses klassis on õpetuse ja kasvatuselõhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetõõks. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega. Esimeses kooliastmes keskendutakse:

1) kõlbeliste tõõkspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;

2) positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse;

3) õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud tõõ oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;

4) eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;

5) põhiliste suhtlemis- ja koostõõoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;

6) õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

(2) Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.

§ 8. I kooliastmes taotletavad pädevused

Esimese kooliastme lõpus õpilane:

1) peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;

2) tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;

3) teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;

4) oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;

5) suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid,

termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;

- 6) mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid äraõpitud väljendeid ja lihtsamaid fraase;
- 7) arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades;
- 8) käitub loodust hoidvalt;
- 9) oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;
- 10) oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;
- 11) austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid;
- 12) oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
- 13) hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;
- 14) oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;
- 15) teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda, ning on valmis seda tegema.

§ 9. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused II kooliastmes

(1) Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmise- ja tegevusvaldkondade vastu. Teises kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitut praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
  - 2) huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
  - 3) õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
  - 4) õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.
- (2) Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitut praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

§ 10. II kooliastmes taotletavad pädevused

Teise kooliastme lõpus õpilane:

- 1) hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;
- 2) oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;
- 3) väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
- 4) oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnustada ning oma tegevust

korrigeerida;

5) oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;

6) oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;

7) tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsust ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel;

8) on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades;

9) väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;

10) oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste;

11) oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel;

12) tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;

13) väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;

14) väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;

15) on leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast.

§ 11. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused III kooliastmes

Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatuse põhitaotlus aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida. Kolmandas kooliastmes keskendutakse:

1) õpimotivatsiooni hoidmisele;

2) õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;

3) erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;

4) pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;

5) õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;

6) õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

§ 12. III kooliastmes taotletavad pädevused

Kolmanda kooliastme lõpus õpilane:

1) tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;

2) tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt;

3) on teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu;

4) on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärged ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse

oma tegude eest;

5) suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja järgib õigekirjareegleid;

6) valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste;

7) suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist;

8) mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;

9) oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;

10) suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada;

11) on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;

12) suudab väljendada ennast loominguiliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist;

13) väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne;

14) mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele.

§ 13. Läbivad teemad, nende käsitlemise põhimõtted

(1) Kabala Lasteaias-Põhikoolis on läbivad teemad üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

(2) Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

1) õppekeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmäärke;

2) aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlemised, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;

3) valikainete valikul – karjääri- ja arvutiõpetus valikainetena toetavad läbivate teemade taotlusi;

4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;

5) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälisist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

(3) Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad on:

1) elukestev õpe ja karjääri planeerimine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid;

2) keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt

aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;

3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;

4) kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumisladi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;

5) teabekeskond – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi;

6) tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;

7) tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisel;

8) väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

(4) Läbivate teemade kirjeldused on esitatud lisa 11.

§ 14. Õppe ja kasvatuse korralduse alused

(1) Õppe- ja kasvatustegevus Kabala Lasteaias-Põhikoolis on korraldatud traditsioonilises aineõppe vormis.

(2) Üheks õppeaastaks kavandatud õppekäigud määratletakse kooli üldtööplaanis ja kooskõlastatakse kooli pidajaga transpordi ja/või rahastamise küsimused.

(3) Kabala Lasteaia-Põhikooli õppesuunad on loodus ja keeleõpetus.

(4) Kabala Lasteaia-Põhikooli õppesuunad on määratud kooliastmeti õppeainete süvendatud õpetamise kaudu. Süvendatud õpetamine toimub lisatundide kaudu.

Kabala Lasteaia-Põhikooli õppekava tunniarvust plaanis on toodud lisaks riikliku õppekava kohustuslikele tundidele lisatunnid. Lisatunnid võimaldavad klassi- või aineõpetajal õpitulemuste saavutamiseks vajalike meetodite valiku kaudu pöörata süvendatud tähelepanu üld- ja valdkonnapädevuste saavutamiseks.

(5) I kooliastme lisatunnid on eesti keeles 1 t, matemaatikas 3 t, kehalises kasvatuses 1 t, loodusõpetuses 3 t.

(6) II kooliastme lisatunnid on eesti keeles 2 t, inglise keeles 2 t, matemaatikas 2 t, loodusõpetuses 1t, muusikas 1 t, tööõpetuses 1 t, arvutiõpetuses 1 t.

(7) III kooliastme lisatunnid on matemaatikas 1 t, bioloogias 1t, geograafias 1t, karjääriõpetuses 1t.

(8) Looduse õppesuunda toetavad ülekoollised projektid ja kooli looduse õpperaja kasutamine õppekäikudel ning korrashoidmine kaks korda aastas: sügisel ja kevadel, ja arendamine koostöös õpilastega.

(9) Kabala Lasteaed-Põhikool on tervist edendav kool. Korraldame ülekoollisi tervist edendavaid üritusi ning osaleme maakondlikes ja vabariiklikes koostööprojektides.

(10) A-võõrkeel on inglise keel, B-võõrkeel on vene keel.

(11) Valikained on arvutiõpetus 5. klassis ja karjääriõpetus 8. klassis.

(12) Klassijuhatajal on klassiga üks tund nädalas, mis on tunniplaanis fikseeritud.

(13) Õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema ja direktori või direktori volitatud pedagoogi kokkuleppel võib kool arvestada kooli õppekava välist õppimist või tegevust, sealhulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis koolis õpetatava osana, tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.

(14) Põhikooli tunnijaotusplaan on järgmine:

Õppeaine/klass	Kohustuslikud tunnid		1. klass			2. klass		3. klass		Kohustuslikud tunnid		Lisatunnid		7. klass		8. klass		9. klass	
1) eesti keel	19	1	7	7	6	11	2	6	4	3	6		2	2	2				
2) kirjandus						4			2	2	6		2	2	2				
3) A-võõrkeel: inglise keel	3				3	9	2	4	4	3	9		3	3	3				
4) B-võõrkeel: vene keel						3				3	9		3	3	3				
5) matemaatika:	10	3	3	5	5	13	2	5	5	5	13	1	5	4	5				
6) loodusõpetus:	3	3	2	2	2	7	1	2	2	4	2		2						
7) geograafia:											5	1	2	2	2				
8) bioloogia:											5	1	2	2	2				
9) keemia:											4			2	2				
10) füüsika:											4			2	2				
11) ajalugu:						3			1	2	6		2	2	2				
12) inimeseõpetus:	2			1	1	2			1	1	2		1	1					
13) ühiskonnaõpetus:						1				1	2							2	
14) muusika:	6		2	2	2	4	1	2	2	1	3		1	1	1				
15) kunst:	4,5		2	1	1,5	3		1	1	1	3		1	1	1				
16) tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus:	4,5		1	2	1,5	5	1	2	2	2	5		2	2	1				
17) kehaline kasvatus:	8	1	3	3	3	8		3	3	2	6		2	2	2				
18) valikaine: arvutiõpetus							1		1										
19) valikaine: karjääriõpetus												1		1					
KOKKU			20	23	25			25	28	30			30	32	32				

§ 15. 8. klassi üleminekuksam

(1) 8. klassi õpilased sooritavad õppeperioodi lõpul ühes õppeaines üleminekuksami, mille hinne kantakse klassitunnistusele.

(2) Üleminekuksami eesmärk on võimaldada õpilasel oma huve ja võimeid määratleda ning arendada, samuti eksamikogemusi omandada.

(3) Õpilane valib õppeaine, milles sooritab üleminekuksami, järgmiste õppeainete hulgast: eesti keel ja kirjandus, matemaatika, võõrkeel, bioloogia, keemia, füüsika, geograafia, ajalugu.

(4) Aine valib õpilane 1. veebruariks ja teatab valikust klassijuhatajale, kes esitab nimekirja direktorile kinnitamiseks. Aineõpetaja koos õpilasega otsustab, mis vormis üleminekuksam sooritatakse.

- (5) Üleminekueksam võib olla:
1. kirjalik (kontrolltöö, test, kirjand vms);
  2. suuline (arvestuspileti küsimustele vastamine, ettekanne vms).
- (6) Üleminekueksam hõlmab 8. klassi kursuses läbitud olulisemaid teemasid.
- (7) Üleminekueksam viiakse läbi mai 4. nädalal komisjoni juuresolekul.
- (8) Eksamile lubatakse kõik õpilased, olenemata hinnetest.
- (9) Eksamitulemus tehakse õpilastele teatavaks hiljemalt järgmisel päeval.
- (10) Kui õpilase üleminekueksam on hinnatud puudulikuks, on tal pärast 2-nädalast täiendavat tööd võimalik sooritada järeleksam.

§ 16. Õppeaineid lõimiva loovtöö korraldamise põhimõtted ning temaatilised rõhuasetused

- (1) Loovtöö tähendab projekti, omaloomingulist tööd, uurimust või muud taolist, mis lähtub kooli õppekava läbivatest teemadest või on õppeaineid lõimiv. Loovtöö sooritab 7. ja/või 8. klassi õpilane õppeaasta jooksul mis tahes õppeaines või projektitöös.
- (2) Loovtöö eesmärk on pakkuda õpilasele võimetekohast ning huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust. Ühtlasi aitab loovtöö arendada loomingulist algatusvõimet; koostöö- ja iseseisva töö oskust; esinemis- ja eneseväljendusoskust; õpimotivatsiooni ja kriitilise mõtlemise kujunemist.
- (3) Loovtöö käigus rakendab õpilane iseseisva töö oskusi ja omandatud teadmisi, arendab loovust ja kinnistab ning täiendab koolis omandatud.
- (4) Teemadevaliku ja töö vormi kinnitab direktor õppeaasta alguses.

§ 16.1 Loovtöö läbiviimine

- (1) Loovtööde teemad pakuvad välja aineõpetajad, täpsema valiku teeb õpilane. Teema valikul lähtub õpilane oma võimetest, teadmistest ja huvidest või aineõpetaja/juhendaja nõuannetest ning teema praktilisusest.
- (2) Õpilane valib õppeaine ja teemavaldkonna 1. novembriks, kooskõlastab valiku aineõpetaja/juhendajaga ja teatab klassijuhatajale.
- (3) Õpilane teostab ja vormistab oma töö õppeaasta jooksul aineõpetaja(te)/juhendaja(te) juhendamisel.
- (4) Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt.
- (5) Õpilane esitab oma valmis loovtöö juhendajale 2 nädalat enne töö kaitsmist. Loovtööde esitamine võib aga toimuda õppeaasta jooksul nii koolis kui ka väljaspool kooli teatud teema- või ainenädala raames (nt muusika-, kunsti-, loodusainete nädal), kontserdil, näitusel vm. Kaitsmiseks tuleb töö valmimise protsess dokumenteerida (pildistada või jäädvustada muul moel).
- (6) Loovtöö kaitsmine toimub 3-liikmelise komisjoni ees üks kord õppeaastas.
- (7) Loovtöö hindamise eesmärk on anda tagasisidet loovtöö kui terviku kohta, kujundada kriitilist suhtumist oma töösse, julgustada õpilast järgmisteks loovtöödeks ning toetada seeläbi isiksuse arengut. Hinnatakse püstitatud sisuliste eesmärkide saavutamist, töö valmimise protsessi, töö vormistamist ja esitlust.
- (8) Loovtööle antakse hinnang arvestatud/mittearvestatud. Loovtöö hinnang märgitakse nii klassitunnistusele kui ka põhikooli lõputunnistusele. Mittearvestatud tööd tuleb täiendada või koostada uus töö ja esitada uuesti.
- (9) Loovtöö vormid, mis lähtuvad läbivatest teemadest või on õppeaineid lõimivad, võivad olla järgmised:

- minu raamat/e-raamat, veebileht, piltjutustus, näidend, dramatiseering, animafilm, fotomontaaž, luulekava koostamine ja esitamine, teose põhjal ajalehe tegemine, arvustus vm
- joonistus, maal, graafika, videofilm, animatsioon, disainitöö, käsitööese, moe-*show* kolleksioon, tegevuskunsti esitus vm
- blogi, veebileht, fotojutustus, lühiaurimus kooliga seotud õppekava läbival teemal, makett vm
- herbaarium, projektitöö, õppevahendi valmistamine vm
- aeroobika- või võimlemiskava, püramiidid, tantsuetendus vm

(10) Juhendaja

- 1) aitab õpilasel valida loovtöö teemat;
- 2) nõustab õpilast töö planeerimisel ja läbiviimisel;
- 3) soovib vajadusel kirjandust;
- 4) nõustab õpilast kaitsmiseks valmistumisel.

(11) Õpilane

- 1) valib õppeaine ja temavaldkonna 1. novembriks;
- 2) kooskõlastab valiku aineõpetaja/juhendajaga;
- 3) koostab koos aineõpetaja/juhendajaga töö teostamise plaani;
- 4) esitab loovtöö või varem ette kantud loovtöö dokumenteeritud kirjelduse aineõpetajale/juhendajale kaks nädalat enne töö kaitsmist;
- 5) esitleb oma loovtööd komisjonile.

(11) Loovtööde kaitsmiseks moodustatakse vähemalt kolmeliikmeline komisjon: esimees ja kaks õpetajat. Kaitsmisele lubamise otsustab aineõpetaja-juhendaja. Õpilane teeb 5-10 minutilise ettekande, milles selgitab töö eesmärgi ja põhjendab teema valikut, tutvustab kasutatud meetodeid ning esitab töö kokkuvõtte (mis tulemuseni jõuti, kas eesmärk täideti). Mitme autori puhul osalevad kaitsmisel kõik rühma liikmed. Soovitatav on kasutada illustreerivat abimaterjali/slaidiesitlust. Komisjon ja kuulajad võivad esitada tööd puudutavaid küsimusi.

(12) Loovtööde hindamisel arvestatakse

- 1) loovtöö sisu: vastavus teemale, eesmärkide saavutamine, meetodite valik ja rakendus; kunsti- ning muusikateose puhul hinnatakse ideed, originaalsust, uute seoste loomise oskust ja kunstilist teostust;
- 2) loovtöö protsessi: algatusvõime ja initsiatiiv teema valimisel, ajakava järgimine, kokkulepetest kinnipidamine;
- 3) loovtöö vormistamist: teksti, jooniste, graafikute ja tabelite korrektne vormistamine; viitamine (autorikaitse seadusest lähtudes tuleb viidata kasutatud teose autorile); keeleline korrektsus; töö ülesehitus;
- 4) loovtöö esitlemist: ülesehitus, näitlikustamine, esinemisoskus, kontakt kuulajatega.

(13) Loovtöö võib lugeda sooritatuks, kui õpilane on osalenud üleriigilisel või rahvusvahelisel aineolümpiaadil, uurimistööde konkursil.

§ 17. Ülekooliliste, koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted

- (1) Projektid kavandatakse kooli üldtööplaanis üldjuhul üheks õppeaastaks.
- (2) Projektide koostamisel arvestatakse kooli õppesuundi, õppekavas kirjeldatud õpitulemusi.
- (3) Koolidevaheliste projektide kavandamisel osalevad nii õpetajad kui õpilased, arvestades õppesuundi, õppetöö valdkondi ja väärtuspädevusi.

§ 18. Hindamine

§ 18.1 Õpilaste hindamise alused

Hindamisel lähtutakse Põhikooli- ja Gümnaasiumiseadusest, põhikooli riiklikust õppekavast, kooli õppekavast ja kodukorrast, erijuhtudel ka individuaalsest õppekavast.

§ 18.2 Hindamise eesmärk

(1) Teadmiste ja oskuste hindamise eesmärk on:

- 1) toetada õpilase arengut;
- 2) anda tagasisidet õpilase õppe edukuse kohta;
- 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- 4) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist ja suunata õpilast edasise haridustee valikul;
- 5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- 6) anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

(2) Käitumise ja hoolsuse hindamise eesmärk on:

- 1) suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täitma kooli kodukorra nõudeid;
- 2) motiveerida õpilast hoolikalt täitma õppeülesandeid.

§ 18.3 Hindamisest teavitamine

(1) Kooli õppekavas sätestatud hindamise korralduse avalikustab kool avaliku teabe seaduse alusel kooli koduleheküljel.

(2) Teadmiste ja oskuste hindamise põhimõtteid ja korda tutvustavad ja selgitavad õpilastele aineõpetajad õppeperioodi alguses.

(3) Klassijuhataja selgitab õppeaasta alguses õpilastele käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtteid ja korda.

(4) Õpilasel ja tema vanemal on õigus saada teavet õpilase hinnete ning käitumise kohta e-koolist, klassijuhatajalt ning aineõpetajatelt.

(5) Lapsevanematele selgitatakse hindamise põhimõtteid õppeaasta esimesel lastevanemate koosolekul.

(6) Lapsevanematele, kes ei kasuta e-kooli, saadetakse kolm nädalat enne trimestri lõppu koju hinneteleht.

(7) Õpilastele väljastatakse iga õppetrimestri lõpul klassitunnistus.

(8) I klassi õpilastele antakse suulisi hinnanguid ja iga õppetrimestri lõpul hinnanguleht.

§ 18.4 Teadmiste ja oskuste hindamine

§ 18.4.1 Teadmiste ja oskuste hindamise korraldus

(1) Õpilase teadmisi ja oskusi hindab vastava õppeaine õpetaja õpilase suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud nõuetele.

(2) Õppetrimestri algul teeb vastava õppeaine õpetaja õpilastele teatavaks õppeaine nõutavad teadmised ja oskused, nende hindamise aja ja vormi.

(3) 8. klassi õpilastele viib kool läbi üleminekuksami. Üleminekuksami nõuded, läbiviimise tingimused ja kord määratakse kooli õppekavas.

(4) Teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse hindeid viiepallisüsteemis.

(5) I klassis õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse hinnete asemel suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid ja sümboleid, mis kirjeldavad õpilase teadmisi ja oskusi erinevates õppeainetes.

(6) Kui suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga „puudulik“ või „nõrk“ või on hinne jäänud välja panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.

(7) Õpilasel on üldjuhul õigus järele vastata kahe nädala jooksul pärast mitterahuldava hinde saamist või puudumise korral koolitulemise esimesest päevast alates. Järeltööd saab kahe nädala jooksul sooritada kaks korda. Kui õpilane pole 10 õppepäeva jooksul tööd järele vastanud, on õpetajal õigus panna „1“. Erandkorras võib õpetajaga kokkuleppel mõjuvate põhjuste olemasolul järele vastata ka muul ajal, välja arvatud trimestri viimasel nädalal.

(8) Tegemata hindelist tööd märgitakse e-koolis märgiga !.

(9) Kui puudulikule sooritatud töö järeltöö hinne on taas puudulik, siis seda hinnet e-kooli ei märgita, vaid lisatakse põhitöö hindele kommentaar. Kõrgemale tulemusele parandatud hinne on märgistatud e-koolis tärniga (näiteks 3*) ja see asendab puudulikku hinnet.

(10) Õpetajatel on tööde parandamiseks aega üks nädal.

§ 18.4.2 Hinded viiepallisüsteemis

(1) Hindega «5» („väga hea“) hinnatakse suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust (edaspidi õpitulemus), kui see on täiel määral õppekava nõuetele vastav. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindegaga «5», kui õpilane on saanud 90–100% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

(2) Hindega «4» („hea“) hinnatakse õpitulemust, kui see on üldiselt õppekava nõuetele vastav, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindegaga «4», kui õpilane on saanud 75–89% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

(3) Hindega «3» („rahuldav“) hinnatakse õpitulemust, kui see on üldiselt õppekava nõuetele vastav, kuid esineb puudusi ja vigu. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindegaga «3», kui õpilane on saanud 50–74% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

(4) Hindega «2» („puudulik“) hinnatakse õpitulemust, kui see on osaliselt õppekava nõuetele vastav, esineb olulisi puudusi ja vigu. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindegaga «2», kui õpilane on saanud 20–49% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

(5) Hindega «1» („nõrk“) hinnatakse õpitulemust, kui see ei vasta õppekava nõuetele, või kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine õpilase poolt, või kui õpilane ei esitanud või ei teinud tööd õigeaegselt ega ole kasutanud järelevastamise võimalust. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindegaga «1», kui õpilane on saanud 0–19% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

(6) Skaalast 5% üles- ja allapoole moodustab piiritsooni, mille puhul õpetaja võib panna kas madalama või kõrgema hinde, arvestades töö mahtu, ülesande keerukust, vigade arvu ja liiki.

§ 18.4.3 Kujundav hindamine

(1) Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse

ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

(2) Õppetunni või muu õppetegevuse vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste, ent ka käitumise, hoiakute ning väärtushinnangute kohta.

(3) Õpilane kaasatakse hindamisse, et arendada tema oskust eesmärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel hinnata ning tõsta õpimotivatsiooni.

(4) Koolipere annab õpilasele igapäevaste tegevuste ja sündmuste vältel tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Põhikool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.

(5) Klassiõpetaja ja aineõpetaja annab kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste kohta ning käitumise ja hoiakute kujundamist toetavat tagasisidet käitumise kohta ekooli märkamiste lahtri kaudu.

(6) Arenguvestlusel analüüsitakse õpilase arengut ja toimetulekut tulenevalt õpilase individuaalsest eripärast ja õpilase, vanema või kooli poolt oluliseks peetavast (näiteks käitumine ja emotsionaalne seisund, hoiakud ja väärtushinnangud, motivatsioon, huvid, teadmised ja oskused). Arenguvestlusel seatakse uued eesmärgid õppimisele ja õpetamisele. Arenguvestluse oluline osa on õpilase enesehindamine.

(7) Arenguvestluste läbiviimise aluseks on „Kabala Lasteaia-Põhikooli arenguvestluste läbiviimise kord“.

(8) Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.

§ 18.4.4 Hindamine kehalises kasvatuses

(1) Hinnatavate ülesannete täitmine on kõigile õpilastele kohustuslik.

(2) Koolist puudunud õpilane täidab hinnatava ülesande õpetajaga kokkulepitud ajal kahe nädala jooksul. Kui õpilane jätab selle ülesande mõjuva põhjuseta kokkulepitud ajaks täitmata, loetakse antud ülesande hinne vastavaks hindele „nõrk“, s.t, et õpilane pole omandanud vastavaid teadmisi ja oskusi.

(3) Kui õpilane on vabastatud, peab ta viibima tunnis ja jälgima seda kõrvalt või täitma õpetaja poolt antud ülesandeid.

(4) Kui õpilane on vabastatud vanema tõendiga, peab ta enne tundi sellest teavitama nii aineõpetajat kui klassijuhatajat.

(5) Trimestrihinne pannakse välja õpilasele, kes on osalenud vähemalt 50% tundidest ja sooritanud vähemalt 75% hindelistest harjutustest.

(6) Kui õpilane on vabastatud osaliselt arstitõendi alusel ja tal ei ole õppeperioodi lõpuks antud ala hindele sooritatud, võib õpetaja selle asendada teise spordialaga, iseseisva või referatiivse tööga või koondhinnet alandada vastavalt sooritamata hinnetele või jätta täiendavale õppetöele.

(7) Raviarsti poolt terveks õppeaastaks vabastatud õpilased sooritavad teoreetilise arvestuse õpetajaga kokkulepitud ajal.

§ 18.5 Kokkuvõttev hindamine

(1) Kokkuvõttev hinne on õppeaine trimestri-, aasta- ning kooliastmehinne.

(2) Kui õpilane jäetakse täiendavale õppetöele, pannakse õppeaine aastahinne või kooliastmehinne välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

§ 18.5.1 Kokkuvõttev hindamine

- (1) 1.-3. kooliastmel hinnatakse õpilase õpitulemusi vastavas õppeaines kokkuvõtvalt trimestri- ja aastahindega. Parandatud hinde puhul arvatakse trimestrihinnete hulka viimane saadud hinne, mis on tähistatud e-koolis tärniga (3*).
- (2) Trimestrihinne pannakse välja õppetrimestri lõpul antud õppetrimestri jooksul e-kooli kantud hinnete alusel, kusjuures suuremat kaalu omavad kontrolltööde ja arvestuslike tööde hinded. Tööde hinded võivad olla ka negatiivsed. Aastahinne pannakse välja antud õppeaasta jooksul saadud trimestrihinnete alusel.
- (3) I klassis antakse õpilase teadmiste ja oskuste õppetrimestri lõpul kirjalikult kokkuvõtvaid sõnalisi hinnanguid. Õppetrimestrite lõpul antud sõnaliste hinnangute alusel antakse enne õppeperioodi lõppu kokkuvõtvaid sõnalisi hinnanguid kogu õppeperioodi kohta.
- (4) Õpilasele, kelle trimestrihinne on „puudulik“ või „nõrk“, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem (nt kohustuslik konsultatsioon, logopeediline abi, õpiabi jm), et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.
- (5) Kui õppeaine trimestrihinne on jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, loetakse aastahinde väljapanekul antud õppetrimestri vältel omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk“.
- (6) 8. klassis võib arvestada aastahinde panemisel ka üleminekueksami hinnet tingimusel, et viimane on sooritatud vähemalt hindele „rahuldav“.
- (7) 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.
- (8) Eesti keele kirjalike tööde diferentseeritud hindamine. Diferentseeritult hinnatakse püsiva kirjaliku kõne puudega õpilase kirjalikke töid, kui õpilane saab regulaarselt logopeedilist abi või kui õpetaja töötab temaga individuaalselt logopeedi nõuannete järgi. Kirjalike tööde diferentseeritud hindamisel arvestatakse düsgraafia omaseid spetsiifilisi vigu vealiikide järgi. Ühte liiki vead loetakse üheks veaks.

§ 18.6 Käitumise ja hoolsuse hindamine

- (1) 1.–3. kooliastmel hinnatakse õpilase käitumist ja hoolsust.
- (2) Käitumise hindamise aluseks on õppetöös osalemine, kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis. Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppeülesannetesse: kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel.
- (3) Käitumist ja hoolsust hinnatakse hinnetega „eeskujulik“, „hea“, „rahuldav“ ja „mitterahuldav“.
- (4) Hoolsuse või käitumishinde üle trimestrihindena otsustab klassijuhataja, ära kuulates aineõpetajate ja klassikaaslaste arvamuse.
- (5) Käitumis- ja hoolsushinded märgitakse klassitunnistusele, käitumishinne ka õpilasraamatusse.

§ 18.6.1 Käitumise hindamine

- (1) Hindega „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane igas olukorras, kes täidab kooli kodukorra nõudeid eeskujulikult ja järjepidevalt.
- (2) Hindega „hea“ hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid.

(3) Hindega „rahuldav“ hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud eksimusi.

(4) Hindega „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid, ei allu õpetajate nõudmistele ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme.

§ 18.6.2 Hoolsuse hindamine

(1) Hindega „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse alati kohusetundlikult, õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt, on õppeülesannete täitmisel töökas ja järjekindel, ilmutab omaalgatust ja viib alustatud töö lõpuni.

(2) Hindega „hea“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse kohusetundlikult, on töökas ja järjekindel õppeülesannete täitmisel, hoolikas ning õpib võimetekohaselt.

(3) Hindega „rahuldav“ hinnatakse õpilast, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid, kuid ei ole piisavalt töökas ja järjekindel õppeülesannete täitmisel ega õpi oma tegelike võimete kohaselt.

(4) Hoolsushindega „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppeülesannetesse lohakalt ja vastutustundetult.

§ 18.7 Sõnaline hindamine I klassis

(1) Sõnalist hindamist kasutatakse 1. klassis.

(2) Sõnalise hindamise korral antakse õpilase õpitegevusele ja õpitulemustele õppeprotsessi käigus suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid ning trimestri ja õppeaasta lõpul kirjalikke kokkuvõtvaid sõnalisi hinnanguid.

(3) Kokkuvõtavad sõnalised hinnangud annavad teavet õpilase arengu, õppeprotsessis osalemise, õpi- ning käitumisoskuste kujunemise ja õpitulemuste kohta.

Kokkuvõtvides hinnangutes toob õpetaja esile lapse edusammud ja juhib tähelepanu arendamist vajavatele oskustele ning lünkadele teadmistes.

(4) Kokkuvõtivate sõnaliste hinnangute aluseks on klassi õpetaja(te) tähelepanekud ja märkmed oma tööpäevikus.

(5) Õpilasele antud kokkuvõtavad sõnalised hinnangud kantakse klassitunnistusele trimestri lõpul.

(6) Õpetaja kasutab hindamisel järgmisi hinnanguid:

☺ VÄGA HÄSTI!

☺ HÄSTI!

☹ SAAB PAREMINI!

(7) Õpetaja lähtub õpitulemustele hinnangute andmisel üldjuhul järgmistest põhimõtetest:

Areneb eakohaselt, täidab antud ülesanded. Saab hakkama iseseisva tööga. Võtab tunnist aktiivselt osa. Keskendub ülesandele. Täidab kodused tööd korrektselt. On püüdlük. Õpilase suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on õige, loogiline ja mõtestatud, praktilises tegevuses ilmneb omandatu iseseisev ja loov rakendamine.

Veel on arenguruumi. Hakkab jõudma eakohasele tasemele. Peab veel veidi püüdma. Suudab ja oskab paremini. Õpilase suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on üldiselt õige, loogiline ja mõtestatud, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi, praktilises tegevuses jääb mõnel määral puudu iseseisvusest.

Ei ole veel eakohasel tasemel. Ei püüa, kiirustab või on lohakas. Ei suuda täita antud ülesannet. Kodune töö tegemata. Teeb aeglaselt, võiks olla tunduvalt korrektsem ja kiirem. On palju arenguruumi. Õpilase suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on põhiosas õige, kuid esineb puudusi ja eksimusi, põhioskused on omandatud lünklikult ja teadmiste rakendamisel praktilises tegevuses esineb raskusi.

§ 18.8 Hinde ja hinnangu vaidlustamine

(1) Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde või hinnangu teadasaamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega.

(2) Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest lõikes 1 nimetatud taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

§ 18.9 Õpilase täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmine ning järgmise klassi üleviimine

§ 18.9.1 Õpilase täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmine

(1) Õppeperioodi jooksul omandamata jäänud õppekavaga nõutavate teadmiste ja oskuste omandamise toetamiseks võib õpilase jätta täiendavale õppetööle, mis viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetel juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja hinnatakse.

(2) Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu.

(3) Õpilane jäetakse 5-10 päevaks kuni 5 tunniks päevas täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest või trimestrite lõpus antud sõnalistest hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või anda samaväärne kokkuvõttev sõnaline hinnang.

(4) 1.–3. kooliastmel võib õppenõukogu põhjendatud otsusega erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines pandud välja aastahinne „puudulik“ või „nõrk“, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsuse tegemisel õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema välja toodud kaalutlused, millest

tulenevalt on leitud, et õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks on otstarbekas jätta õpilane klassikursust kordama.

(5) Klassikursust ei jäeta kordama lihtsustatud riikliku õppekava (abiõppe õppekava) ja toimetuleku riikliku õppekava järgi õppivaid õpilasi.

§ 18.9.2 Õpilase järgmise klassi üleviimine

(1) Õpilase järgmise klassi üleviimise otsustab õppenõukogu.

(2) 1.– 3. kooliastmes viiakse õpilane, keda ei ole jäetud täiendavale õppetööle, järgmise klassi üle enne õppeperioodi lõppu. Õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, kuid keda ei jäeta klassikursust kordama, viiakse järgmise klassi üle hiljemalt 30. augustiks.

(3) Lõikes 2 sätestatud tähtaegu ei kohaldata õpilase puhul, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ettenähtud erisused järgmise klassi üleviimise ajas.

§ 18.10 Põhikooli lõpetamine

(1) Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad“ ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele ja matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.

(2) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:

- 1) kellel on üks „nõrk“ või „puudulik“ eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
- 2) kellel on kahes õppeaines kummaski üks „nõrk“ või „puudulik“ eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.

(3) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kelle individuaalne õppekava sätestab teistsugused nõuded võrreldes riikliku õppekavaga, on lõpetamise aluseks individuaalse õppekava õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel (ühtsete küsimustega põhikooli lõpueksamitöö kohandamine, abivahendite kasutamine, koolieksam vms) vastavalt haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

§ 19. Karjääriteenuste korraldus

(1) Karjääriteenust koolis koordineerib karjäärikoordinaator.

(2) Karjääriõppe sihtrühmadeks on õpilased, lapsevanemad, elukestva õppe alal ka õpetajad.

(3) Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ sisu ja eesmärged arvestatakse kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel. Sellest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlelused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte.

(4) Kooli õppekavas on valikkursusena 8. klassis karjääriõpetus.

(5) Tunnivälise tegevuse käigus toimuvad projektipäevad koolis, õppekäigud ja ettevõtete külastused toetavad karjääriotsuste tegemist.

(6) Karjäärinõustamisteenus tagatakse õpilasele, lapsevanemale ja õpetajale koostöös Raplamaa Rajaleidja keskusega.

(7) Koolis viiakse Rajaleidja poolt läbi 9. klassi õpilastele test vaimsete võimete ja isiksuseomaduste väljaselgitamiseks.

(8) Kooli 9. klass osaleb igal õppeaastal õppimis- ja kutsevalikuid tutvustaval messil Tallinnas ja Töövarjupäeval.

(9) Kool teeb karjäärialast koostööd maakonna koolidega.

(10) Õpilastele on kättesaadavad karjääriteemalised, õppimisvõimalusi ja töömaailma tutvustavad teavikud ja voldikud, koolis on olemas selleteemaline infostend.

§ 20. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

(1) Õpetajad teevad koostööd. Lõimingu saavutamiseks korraldatakse õpet ja kujundatakse õppekeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku. Iga trimestri alguses viivad ühe klassi aineõpetajad läbi töökoosoleku, planeerimaks õppe- ja kasvatustegevusi.

(2) Töökava on dokument, mille alusel toimub õppetöö õppetunnis. Õppetunnid toimuvad koolis või väljaspool kooli ekskursiooni või õppekäiguna. Töökava koostamine ja täiendamine kuulub klassiõpetaja ja aineõpetaja pädevusse.

(3) Klassiõpetaja ja aineõpetaja kujundab kooli õppekava alusel välja töökava, mis arvestab klassi omapära ja suundumust, kooli arengusuunda ja eripära, õpilaste vaimseid ja kooli materiaalseid ressursse.

(4) Klassiõpetaja ja aineõpetaja töökavas täpsustatakse kooli õppekava üldosas ja ainekavas esitatut, arvestades konkreetseid õpilasi, kasutatavat õppekirjandust ja –materjale, õpetajatevahelist koostööd ning õppeaasta üldtööplaani.

(5) Klassiõpetaja ja aineõpetaja töökavad on vormistatud õppeveerandite või trimestrite kalenderplaanina.

(6) Õpetaja teeb veerandi esimesel tunnil õpilastele teatavaks töökavas planeeritud käsitletavat teemat, oodatavad õpitulemused ja nende kontrollimise ning hindamise aja ja vormi.

(7) Klassiõpetaja ja aineõpetaja töökavas on õppesisu liigendatud ulatuslikumate õppeteemade järgi. Näidatud on olulisemad alateemad, käsitletavat põhimõistet, kasutatavad meetodid, õppekirjandus jm õppematerjal; lõiming teiste õppeainetega; oodatavad õpitulemused ja nende kontrollimise/hindamise aeg ning moodused.

(8) Klassiõpetaja ja aineõpetaja töökavad esitatakse digitaalselt iga õppeveerandi või trimestri algul. Töökavad kinnitatakse direktori käskkirjaga.

§ 21. Õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise korraldus

(1) Klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks selgitatakse välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valitakse sobivad õppemeetodid ning korraldatakse diferentseeritud õpet.

(2) Koolis võimaldatakse õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendav pedagoogiline juhendamine väljaspool õppetunde konsultatsioonitundides.

(3) Kool nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.

(4) Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse läbi karjääriõppe ja vajaliku teabe infostendil ning kooli kodulehel.

(5) Kool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes. Vajadusel kaasatakse sotsiaalnõunik. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks aine- või klassiõpetaja poolt õppeveerandi või poolaasta algul.

(6) Teavitamise korraldus on kirjeldatud kooli kodukorras.

§ 22. Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppe korraldamise põhimõtted

§ 22.1 Hariduslike erivajadustega õpilased

(1) Hariduslike erivajadustega on õpilane, kelle eriline andekus, õpiraskused, terviserike, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemal viibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas (õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sealhulgas viipekeel või muud alternatiivsed kommunikatsioonid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid ja muu selline) või taotletavates õpitulemustes.

(2) Eestis vähem kui kolm aastat elanud õpilase puhul võib lapsevanema taotlusel loobuda B-võõrkeele õppes.

(3) Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe toetamiseks võib kasutada valikainetele mõeldud tunniressurssi.

(4) Sõltuvalt õpilase hariduslikust erivajadusest võib põhikool teha talle muudatusi või kohandusi õppeajas, õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas või taotletavates õpitulemustes. Nende muudatuste tegemisse kaasatakse õpilase vanem. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, tuleb muudatuste rakendamiseks koostada individuaalne õppekava.

(5) Kui individuaalse õppekavaga ettenähtud muudatused ja kohandused ei võimalda riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemusi saavutada, on individuaalse õppekava rakendamine lubatud üksnes nõustamiskomisjoni soovitusel.

§ 22.2 Õpiabisüsteemi etapid õpiraskustega õpilaste abistamisel ja juhendamisel

(1) Märkamine

Õpilase esmane abistaja ja tema erivajaduse märkaja on õpetaja. Lisainfot lapse senise arengu kohta saab õpetaja lapsevanemalt.

Kõikidele õpilastele on võimaldatud õpiabi pikapäevarühma ja/või konsultatsioonitundide näol. Kui õpilane ei suuda vaatamata tunnivälisele abile täita õppekava nõudeid, seab õpetaja/klassijuhataja õpilasele sisse vaatluskaardi.

(2) Vaatluskaart

Õpilase vaatluskaardi täitmisel osalevad klassijuhataja ja aineõpetajad, vajadusel kaasatakse teisi spetsialiste.

Vaatluskaarte säilitavad klassijuhatajad. Vaatluse tulemustest teavitatakse lapsevanemaid, tutvustamaks kooli võimalusi õpiraskuse ületamiseks.

(3) Kõne arendamine

Kõne arendamist vajavad õpilased, kelle suuline ja kirjalik kõne erineb eakohasest. Vajadusel suunatakse laps kõneraviks spetsialistide poole.

(4) Õpiabi

Õpiabi eesmärgiks on toetada õpilaste arengut ja aidata kaasa põhihariduse õppekava omandamisele. Õpiabi on mõeldud lastele, kes vajavad tähelepanu, taju, mälu ja mõtlemise treeningut, funktsionaalse lugemisoskuse parandamist ja õpioskuste juhendamist. Õpilastele määrab õpiabi direktor aineõpetajate ja/või klassijuhataja ettepanekul.

Õpiabi algatamisel vanema poolt esitab lapsevanem kirjaliku avalduse direktorile.

Õpiabi rakendamiseks vajalikud dokumendid:

1. õpilase arengut kajastavad materjalid (vaatluskaart, arsti soovitused);

2. õpiabirühma tööplaan (soovitavalt kuude kaupa);

3. õpiabirühma tunniplaan ja õpetaja töögraafik.

Direktori otsusest teavitatakse lapsevanemat kirja teel.

Direktori otsuse vaidlustamiseks või õpiabist keeldumiseks kirjutab lapsevanem 10 päeva jooksul sellekohase kirjaliku avalduse.

Õpiabi töö dokumenteerimiseks ja lapse arengu jälgimiseks seatakse õpiabirühma jaoks sisse päevik.

(5) Individuaalne õppekava

Kui eelpoolnimetatud meetmed pole andnud soovitud tulemusi, tuleb õpilasele koostada edukamaks edasijõudmiseks individuaalne õppekava (edaspidi IÕK). IÕK koostamisest võtavad osa kõik lapsega tegelevad inimesed: klassijuhataja, aineõpetaja, õpiabi/ koduõppe õpetaja, lapsevanemad. Olenevalt aine- ja vastavalt vajadusele kaasatakse IÕK koostamisse ka eripedagoog ja/või psühholoog. Tavaliselt on IÕK vajalik teatud õppeaines tekkinud raskuste ületamiseks.

Kui õpilane vajab IÕK-d paljudes õppeainetes, on tõenäoliselt tegemist püsiva õpiraskusega. Sellisel juhul tuleb õpilane suunata nõustamiskomisjoni, et talle määrataks sobivaim haridustee jätkamise viis.

(6) Kokkuvõtte tegemine õpiabi tõhususest ja lapsevanema teavitamine

Lapse arengu jälgimiseks täidab õpiabiõpetaja õpiabi päevikut.

Kord poolaastas toimub nõupidamine, millest võtavad osa hariduslike erivajadustega (HEV) õpilastega tegelevatest spetsialistid ja kooli juhtkonna esindaja. Nõupidamisel annavad õpiabi õpetaja ja muud spetsialistid ülevaate lapse arengust, otsustavad kasutuses olevate meetmete tõhususe üle, teevad ettepanekuid uute meetmete rakendamise kohta ning õpilase suunamiseks eriarstile.

Vajadusel suunatakse õpilane nõustamiskomisjoni. Klassijuhataja teavitab tugisüsteemi tõhususest ja eelnimetatud nõupidamise otsusest lapsevanemat.

Vajadusel kutsutakse lapsevanem nõupidamisele.

(7) Eriarstile suunamine

Eriarstile suunamise soovitus teeb lapsevanemale teatavaks klassijuhataja. Samas teavitatakse lapsevanemat iseloomustuse koostamise vajadusest ja lepatakse kokku selle eriarstile edastamise küsimus.

Lapsevanema nõudmisel väljastatakse lapsevanemale õpilase pedagoogilis-psühholoogiline iseloomustus, mille koostab klassijuhataja. Vajadusel abistavad teda muud spetsialistid.

Iseloomustuses tuuakse välja probleem, mille pärast otsustas tugisüsteemide nõupidamine õpilase eriarstile saata.

(8) Nõustamiskomisjoni suunamine

Nõustamiskomisjoni suunamine tuleb kõne alla juhul, kui õpiabi või IÕK ei ole andnud soovitud tulemusi või kui lapsevanem on esitanud sellekohase avalduse.

Õpilase suunamisel nõustamiskomisjoni esitab kool nõustamiskomisjonile järgmised dokumendid:

- õpilase vaatluskaart;
- klassitunnistus koos väljavõttega õppeveerandi kestel saadud hinnetest.

(9) Koduõppe

Eriarsti või perearsti otsuse alusel suunatakse õpilane nõustamiskomisjoni, kes määrab vajadusel koduõppe.

(10) Psühholoog

Psühholoogiline abi ja nõustamine nõustamiskeskuses Raplas, võimalusel kutsutakse kooli nõustamiskeskuse spetsialist.

(11) Andeka lapse erivajadusele pööravad tähelepanu aineõpetajad ja klassijuhataja.

Andekale õpilasele antakse ainetunnis lisatööd, soovitatakse osalemist aine- või huviringis, suunatakse võistlustele, aineolümpiaadidele, konkurssidele.

(12) Individuaalse õppekava andekatele õpilastele koostab aineõpetaja. Vajadusel abistab teda HEV koordinaator.

§ 23. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord

(1) Kabala Lasteaia-Põhikooli õppekava koostamine ja arendamine eeldab õpilaste ja õpetajate; õpetajate ja juhtkonna, kooli hoolekogu; kooli ja lastevanemate, kooli pidaja, teiste õppeasutuste ja organisatsioonide koostööd riikliku põhikooli õppekava üldosa mõtestamisel ja ainekavade koostamisel.

(2) Kabala Lasteaia-Põhikooli õppekava koostamises ja arendamises kasutatakse erinevaid töövorme. Selles töös osalevad kõik pedagoogid.

(3) Kabala Lasteaia-Põhikooli õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab kooli direktor.

(4) Kabala Lasteaia-Põhikooli õppekava kinnitab direktor. Muudatused kooli õppekavas esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule. Muudatused õppekavasse viiakse sisse õppeaasta alguseks.

Lisad

Lisa 1. [Keel ja kirjandus](#)

Lisa 2. [Võõrkeeled](#)

Lisa 3. [Matemaatika](#)

Lisa 4. [Loodusained](#)

Lisa 5. [Sotsiaalsained](#)

Lisa 6. [Kunstiained](#)

Lisa 7. [Tehnoloogia](#)

Lisa 8. [Kehaline kasvatus](#)

Lisa 9. [Arvutiõpetus](#)

Lisa 10. [Karjääriõpetus](#)

Lisa 11. [Läbivad teemad](#)